

Informatienota

Datum	23 augustus 2022	Portefeuillehouder	B.J. van Vreeswijk
Documentnummer	1627417/1627418	Programma	Wonen en zuiveren
Projectnummer	P6030B	Afdeling	Plannen en projecten
Bijlage(n)	-		
Onderwerp	Waterfabriek Wilp		

Inleiding

Tijdens het beeldvormend AB van 28 maart 2022 hebben wij u bijgepraat over de ontwikkelingen in het project Waterfabriek Wilp. Op 27 september 2021 heeft u ingestemd met het toekennen van een uitvoeringskrediet voor de realisatie van de eerste fase. Nadien zijn risico's opgetreden die ons ertoe hebben bewogen om de aanpak voor het project te wijzigen. In de informatienota van 12 april 2022 hebben we de stand van zaken beschreven en het vervolgtraject. Daarbij is aangegeven dat in september een gewijzigd (krediet)voorstel (ten opzichte van 27 september 2021) ter besluitvorming zou worden aangeboden. Er is gekozen om dit op dit moment nog niet te doen.

Waarom leggen wij nu geen aangepast (krediet)voorstel aan u voor? In de Voorjaarsbrief is reeds aandacht gevraagd voor de knelpunten in de personele capaciteit in relatie tot de arbeidsmarkt en de investeringsagenda voortvloeiend uit het assetmanagement. Een goede bestuurlijke afweging vergt inzicht in de impact van dit besluit op het geheel. We stellen daarom voor om dit voorstel mee te wegen in de integrale prioritering die plaatsvindt richting de begroting. U wordt daarover op 12 september (1^e deel) en 3 oktober (2^e deel) beeldvormend bijgepraat.

In de voorliggende nota lichten wij toe wat in de tussentijd is gedaan en wat de vervolgstappen zijn.

Terugblik

In de pilot is aangetoond dat het nieuwe zuiveringsconcept potentie heeft, maar het concept is niet volledig bewezen. De pilot heeft aangetoond dat met het fysisch chemisch scheidingsconcept het gezuiverde water van uitstekende kwaliteit is, medicijnresten vergaand worden verwijderd en grondstoffen zoals cellulose en stikstof

uit de reststromen kunnen worden gewonnen. Er resteren echter onderzoeksvragen op het gebied van het energieverbruik, de operationele kosten en er is nog nader onderzoek nodig om te kijken hoe we de reststromen kunnen verwaarden als grondstof. Ook de werking van de elektrocoagulatie moet verder worden geoptimaliseerd. De pilot heeft geen antwoord gegeven op alle onderzoeksvragen, maar we kunnen met de ervaringen uit de pilot wel de juiste aanvullende onderzoeksvragen formuleren die nodig zijn om het concept definitief aan te tonen. Met de te bouwen demonstratie-installatie willen we antwoord geven op deze onderzoeksvragen.

Financiën

Inmiddels is duidelijk geworden dat de LIFE-subsidie is vervallen. Met name de 1-op-1 samenwerking met Nijhuis Industries was voor de Europese Unie niet acceptabel. De subsidieregels vroegen om een openbare aanbesteding.

Voorgaande heeft financiële gevolgen, die in de BURAP zijn verwerkt. Per augustus 2022 is een bedrag ad € 5,1 miljoen netto uitgegeven voor waterfabriek Wilp. Een groot deel van de gemaakte kosten ad € 3,9 miljoen hebben betrekking op de pilot. De pilot heeft onvoldoende inzicht opgeleverd in de werking van het concept Waterfabriek om te kunnen verantwoorden dat deze kosten worden toegerekend aan een volgende fase van het project. Daarnaast betreft een deel van de € 3,9 miljoen specifiek uitgegeven kosten voor de locatie in Wilp (zoals onderzoeken, vergunningen) en terug te betalen subsidie. Deze kosten komen daarmee ten laste van de exploitatie in 2022 en zijn in de BURAP verwerkt. De overige € 0,6 miljoen kunnen worden toegerekend aan de nieuwe aanpak, omdat het voorontwerp van de pilot ook wordt gebruikt voor de bouw op een andere locatie. Daarnaast wordt de grondaankoop in Wilp overgeboekt naar strategische gronden (€ 0,6 miljoen).

In de BURAP wordt voorgesteld dit bedrag ad € 3,9 miljoen ten laste te brengen van de algemene reserve zuiveringsbeheer. Daarmee heeft dit niet direct gevolgen voor het belastingtarief. De ratio voor het weerstandsvermogen zuiveringsbeheer daalt echter naar 1,0 waardoor de algemene reserve (op termijn) wel moet worden aangevuld.

Gewijzigde aanpak

Er is op hoofdlijnen een plan uitgewerkt, waarin het voorstel is om de eerste fase van de Waterfabriek uit te voeren op een bestaande zuivering. De voorkeur gaat daarbij uit naar de zuivering Ede. We geloven in het concept waterfabriek. De uitgangspunten, bestuurlijke doelstellingen en het concept van de Waterfabriek Wilp blijven bestaan en willen we in een gewijzigde aanpak realiseren. In de eerste fase willen we met een demonstratie-installatie op een bestaande zuivering het concept verder testen en ontwikkelen. Door de eerste fase op een bestaande zuivering uit te voeren verandert het kostenplaatje.

Een aantal kosten zijn lager doordat op een bestaande zuivering een aantal voorzieningen al aanwezig is. We kunnen onder andere gebruik maken van de vrijgekomen proefhal op de zuivering in Ede. Ook zijn andere faciliteiten deels al aanwezig. Daar staat tegenover dat de kosten voor de technische installatie hoger zullen zijn door prijsstijgingen en het vervallen van de bijdrage van een strategische partner.

Financiële gevolgen gewijzigde aanpak

Krediet

De financiële gevolgen van de gewijzigde aanpak zijn doorgerekend. In de huidige meerjarenraming is voor de eerste fase van waterfabriek Wilp binnen het programma Wonen en Zuiveren een investeringsbedrag opgenomen van bruto € 24,5 miljoen (conform verstrekt krediet d.d. 27 september 2021). De begrote subsidies bedragen € 2,9 miljoen. Het begrote netto krediet bedraagt derhalve € 21,6 miljoen.

De voorgestelde aanpak leidt tot een nieuwe kostenraming en daarmee een gevraagd bruto krediet van € 11,7 miljoen. De Waterfabriek is ingediend als project bij het Groeifonds. Gezien de mate van onzekerheid over de toekenning wordt vooralsnog uitgegaan dat geen subsidies worden ontvangen.

Afschrijvingstermijn

De demonstratie-installatie wordt gedurende drie jaar getest en ontwikkeld. We gaan ervan uit dat de restwaarde daarna nihil is. Volgens het afschrijvingsbeleid dat door het algemeen bestuur is vastgesteld op 23 april 2014 wordt op de vaste activa jaarlijks afgeschreven volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur. Dat leidt tot een te hanteren afschrijvingstermijn voor dit project van drie jaar.

Deze afschrijvingstermijn wijkt af van het kredietvoorstel uit 2021, waarbij het project deels in 3 jaar en deels in 15 jaar werd afgeschreven. De afschrijvingstermijn van 15 jaar was daarbij gerelateerd aan de bijdrage aan de strategisch partner voor wat betreft de technische installaties met een gebruiksduur van ongeveer 15 jaar. In de argumentatie is destijds meegewogen dat in geval de pilot zou mislukken, de strategisch partner de bijdrage zou terugbetalen. In de gewijzigde aanpak is geen sprake meer van een strategisch partnerschap maar van een opdrachtgever-opdrachtnemer relatie. Het risico ligt daarmee bij het waterschap.

Exploitatie

Daarnaast is voor beheer en onderhoud in de huidige meerjarenraming vanaf 2025 jaarlijks € 0,65 miljoen begroot. De inschatting nu is dat de kosten voor beheer en onderhoud in de periode van 2024 t/m 2026 jaarlijks € 1,3 miljoen bedragen en de onderzoekskosten in deze periode € 0,5 miljoen per jaar bedragen.

Voorgaande heeft effect op de exploitatiebegroting. Door de gewijzigde afschrijvingstermijnen en eerdere ingebruikname van de installatie schuiven de exploitatielasten naar voren:

- in de jaren 2024 t/m 2027 zijn de exploitatielasten gemiddeld € 3,9 miljoen per jaar hoger dan in de huidige meerjarenraming opgenomen;
- vanaf 2028 zijn de exploitatielasten gemiddeld € 1,5 miljoen per jaar lager.

Vershil t.o.v. Voorjaarsbrief

De financiële gevolgen van de gewijzigde aanpak op de exploitatie zijn niet opgenomen in de Voorjaarsbrief die in juli 2022 door het algemeen bestuur is vastgesteld. Ten opzichte van de lastendruk in de Voorjaarsbrief leidt de gewijzigde aanpak tot een verhoging van de lastendruk van gemiddeld 1,6% in 2024 en 0,5% in 2025. De grootste gevolgen in 2024 zijn voor:

- huishoudens (huishoudens met huurwoning +3%, huishoudens met eigen woning +2,5%);
- bedrijven (productiebedrijf +3,5%).

Dit verschil ten opzichte van de Voorjaarsbrief is gerelateerd aan de gewijzigde aanpak op de locatie in Ede. In de hiervoor genoemde doorrekening is uitgegaan van continuering van het project met een start van de bouw in 2023 en ingebruikname in 2024.

Omgeving

De mogelijke bouw van de eerste fase op een bestaande zuivering heeft effect op de samenwerking met onze partners in Wilp. Daarom hebben we de gemeente Voorst, Schoneveld Breeding en Attero geïnformeerd over onze plannen. De omwonenden worden geïnformeerd als er besluitvorming gaat plaatsvinden door het algemeen bestuur. Met STOWA en Aquaminerals is gesproken over het vervallen van de LIFE subsidie en de consequenties daarvan. DWR (Dutch Water Refinery, waarin de ingenieursbureaus Witteveen + Bos en RHDHV samenwerken) is gevraagd om ons te ondersteunen bij het uitwerken van de plannen voor de bouw van de eerste fase op een bestaande zuivering.

Vervolgstappen

Op basis van de uitkomsten uit de prioritering wordt een aangepast kredietvoorstel voorbereid.

Bijlagen

-